

מסורת הש"ס

(א) ב"ב קכב, (ב) ס"א הואי, (ג) נפ"מ מ"ש הערך צנרן פסור ע"ש ז"ל פרוודהא כר"ש והעיר המוסף הערוך שם פירושו נלשון וזינ מנגשי טערים וכפריס נקדא פסורן, (ד) נערכין לנ: ע"ש, (ה) נשם לנ:, (ו) נוספתא פ"ב ע"ש, (ז) ג"א א"ר וירא, (ח) חולין קלג. ע"ש, (ט) הרורים יג: מגילה יח, (י) נדפויי לוחא, (יב) טענית ז. זכרס כג: (יג) ננס"א: (יד) שראלן, (טו) נטענית ז. ע"ש, (טז) נשנת זג: (יז) נוספתא פ"ב, (יח) ז"ל רביעיט,

תורה אור השלם

- גלעד קרית פעלי און עקבה מדרם: הושע ו ח
- ובחבי איש גזרחים חבר כהנים דרך ירחצו שובקמו כי זמור עשה:
- ואת הערים אשר תתנו ללויים את שש ערי מקלט אשר תתנו לנס שמהו ויעלהם תתנו ארבעים ושתים עיר: במדבר לה
- ויהנו וכלכל את חברון כאשר דבר משה ויורש משם את שלשה בני הענק: שופטים א כ
- ואת שדה העיר ואת חצירה נתנו לכלב בן יפנה באחוזתו:

- יהושע כא יב
- ועיר מבצר הצדים צר וחמת רקת וחרצו: ואקמה ותרמה וחרצו: וקדש ואדרעי ועין חצורה: יהושע לה לו
- לנס שמהו וירצא אשר תתנו ללויים ונס אל אחת מן הערים האל ויהי: דברים ד מב
- את בצר במדבר בארץ המישר לראובן: ואת ראמת בגלעד לגדי ואת גולן בבשן למנשי: דברים ד מג
- וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל: דברים ד מד
- ויהשמע ראובן ויצלחו ימים ואמר לא נבנו נפש:

- בראשית לו כא
- אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מחוצה לשמע:
- דברים ד מא
- אתב קסא לא שבע קסא ומי אורב בהמון לא תבאנה בם זה הבל: קהלת ה ט
- מי ימלל גבורות יי ישמיע זה תוקלתו: תהלים ק ב
- חרב אל הגדים ונאלו חרב אל גבוריה וחתו: ירמיהו לו
- ואמר אחרן אל משה בי אדני אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו: במדבר יב יא
- נואלו שרי צען נשאו שרי נח התעו את מצרים פת שטתיה: ישעיהו יג

- עמדות היו רגלינו בשערך וירשלו: תהלים קכב ב
- כי טוב יום בחצרך מאלף בחרתי וחסותך בבית אליה מדור באהלי רשע: תהלים פד יא

מקלט ושדה העיר וחצירה נתנו לכלב. וקדש עיר מקלט הואי והכתיב ועיר מבצר הצדים צר וחמת רקת וכגרת א"ר וירא מיכן שלא ישנה אדם לתלמיד שאינו הגון. א"ר יוחנן מנין לדברי תורה שקולטין שנאמר את בצר במדבר וכתיב וזאת התורה. ופרקינן קולטין ממלאך המות בעדנא דעסק בה כדרכ חסדא דהוה גרים יתיב בבי רב ולא הוה יכול שליחא א' למיקרב גביה דלא הוה שתיק פומיה מנרסא. סליק יתיב ארזא דבי רב פקע ארזא ושתיק ויכול ליה: אוהב כסף לא ישבע כסף זה מרע"ה שהיה אוהב המצות ולא היה שבע מהן. ומי אוהב בהמון לא תבואה. למי נאה להלן (ג) בהמון מי שכל תבואה שלו והיינו דא"ר אלעזר מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו למי נאה למלל גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל תהלתו. (ד) יהבו ביה רבנן עיניהו ברבה בריה דרבא (ז) ירושלמי (סוף פירקין) ה' דברים היה הבית האחרון חסר מן הראשון. ואלו הן. אש. וארון. ואורים ותומים. ושמן המשחה. ורוח הקדש. אמר אבבי תיח' צריך לפרסם עצמו. היך בר נש דחכם חדא מכילא וואל לאחר ואינן מוקרין ליה דהוה חכם תרתי מכלי צריך למימר לון חדא מכילא אנא חכים: רב אשי אמר כל אוהב ללמוד בהמון (לא) גלון תבואה. כרבי יוסי בר חנינא דאמר חרב (על) גלון הברים וגואלו. חוב על צוארי תיח' שיושבין ועוסקין בתורה בד בבד ולא עוד כו'. רבינא אמר כל (האומר) (האובן) ללמד בהמון (לא) גלון תבואה. והיינו דאמר רבי הבהה תורה למדתי מרובתי ומחבירי יותר מן ומתלמידי יותר מכולן: עומדות היו רגלינו בשערך ירושלים מי גרם להיות עומדות רגלינו במלחמה שערי ירושלים שהיו מצוינים בהלכה. וכן אמר הקביה לדוד טוב לי יום שאתה מתעסק בתורה בחצריך מאלף

עוקבין. אורבין: **מהאי גיסא ומהאי גיסא דמרחקי**. חצרון וקדש

רחוקות מנגזלי הארץ (ש) שני רביעי הארץ וההורג בסוף הגזול לריץ לנוס רביע הארץ: **ומ"ש מליעאי דמקריב**. ההורג בין חצרון לשכס וצין שכס לקדש קרוב למקלט מיכן ומיכן: **צין לדעת צין שלא לדעת**. צין שצרח שם לדעת קליטה

צין [שללן] צרח שם (שלא) לדעת [קליטה] שלא היה יודע שהיא קולטת: **פרוודהא**. כפרים וחללים הסמוכות לה ונקראות על שמה נתנו לכלב: **ועירי מצר**. כרכים גדולים שהיו נצמלת נפתלי הנדים צר וגו': **ערים הללו**. ערי מקלט: **טירין קטנים**. לפי שאין מוזנות מלויין שם: ולא **כרכים גדולים**. שהכל נקצלים שם ממיד ויהא רגל גואל הדם מלויה שם ויארצו לו: **כגון סליקוס**. עיר מצר יש כפר סמוך הנקרא אקרא דסליקוס וכך קדש העיר מצר ועיר צינתי סמוכה לה הנקראת על שמה: **ואם אין שם מים**. כשנפלו צגורל צינתי יהושע ללוים הציאו להם אמות מים אחרי כן מן הנהרות הרחוקים: **במקום שווקים**. שימצאו מוזנות לקנות: **במקום אוכלוסין**. שיהו כפרים וישזו סמוכים להם שלא יצואו גואלי הדם מרובים על העיר בחיל: **כלי זיין**. שלא יקנה גואל הדם

תרתי קדש הואי אמר רב אשי כגון סליקום ואקרא דסליקום גופא יערים הללו אין עושין אותן לא טירין קטנים ולא כרכין גדולים אלא עיירות בינוניות ^א ואין מושיבין אותן אלא במקום מים ואם אין שם מים מביאין להם מים ואין מושיבין אותן אלא במקום שווקים ואין מושיבין אותן אלא במקום אוכלוסין נתמעטו אוכלוסיהן מוסיפין עליהן נתמעטו דיוריהן מביאין להם כהנים ליום וישאלים ואין מוכרין בהן לא כלי זיין ולא כלי מצודה דברי רבי נחמיה וחכמים מתירין ^ב ושזין שאין פורסין בתוכן מצודות ואין מפשילין לתוכן חבלים כדי שלא תהא רגל גואל הדם מצויה שם א"ר יצחק מאי קרא ^ג וגם אל אחת מן הערים האל וחי עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא תנא יתלמיד שגלה מגלין רבו עמו שנאמר וחי עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא ^ד אמר ר' זעירא מכאן ה"שלא ישנה אדם ^ה לתלמיד שאינו הגון א"ר יוחנן יהרב שגלה מגלין וישיבתו עמו איני והא א"ר יוחנן מנין לדברי תורה שהן קולטין שנאמר ^ו את בצר במדבר וגו' [וכתיב בתריה]

^ווזאת התורה לא קשיא הא בעידנא דעסיק בה הא בעידנא דלא עסיק בה ואי בעית אימא מאי קולטין ממלאך המות ^ז כי הא דרב חסדא הוה יתיב וגרים בבי רב ולא הוה קא יכול שליחא [דמלאכא דמותא] למיקרב לגביה דלא הוה שתיק פומיה מגירסא סליק ויתיב אארזא דבי רב פקע ארזא ושתיק ויכול ליה א"ר תנחום בר חנילאי מפני מה זכה ראובן לימנות בהצלה תחלה מפני שהוא פתח בהצלה תחלה שנאמר ^ח וישמע ראובן ויציליהו מידם דרש רבי שמלאי מאי דכתיב ^ט אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה [שמש] אמר לו הקב"ה למשה הזרח שמש לרוצחים איכא דאמרי א"ל הזרחת שמש לרוצחים דרש רבי סימאי מאי דכתיב ^י אוהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב בהמון לא תבואה אוהב כסף לא ישבע כסף זה משה רבינו שהיה יודע וישאין שלש ערים שבעבר הירדן קולטות עד שלא נבחרו שלש בארץ כנען ואמר מצוה שבאה לידי אקיימנה ומי אוהב בהמון לא תבואה למי נאה ללמד בהמון מי שכל תבואה שלו והיינו ^{יא} דא"ר אלעזר מאי דכתיב ^{יב} מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו למי נאה (ללמד) [למלל] גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל תהלתו ורבנן ואיתימא רבה בר מרי אמר מי אוהב בהמון לו תבואה כל האוהב ^{יג} (למלמד) בהמון לו תבואה יהבו ביה רבנן עיניהו ברבא בריה דרבה (סימן) אשי ללמוד רבינא ללמד) רב אשי אמר כל האוהב ללמוד בהמון לו תבואה והיינו ^{יד} דא"ר יוסי בר' חנינא מאי דכתיב ^{טו} חרב אל הבדים וגואלו חרב על צוארי שונאיהם של ^{טז} ת"ח שיושבין ועוסקין בתורה בד בבד ולא עוד אלא שמתפשין כתיב הכא וגואלו וכתוב התם ^{יז} אשר נואלנו ולא עוד אלא שחוטאין שנאמר ואשר חטאנו ואיבעית אימא מהכא ^{יח} גואלו שרי צוען רבינא אמר כל האוהב ללמד בהמון לו תבואה והיינו דאמר ^{יט} רבי הרבה תורה למדתי מרבותי ומחבירי יותר מהם ומתלמידי יותר מכולן א"ר יהושע בן לוי מאי דכתיב ^כ עומדות היו רגלינו בשערך ירושלם מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה שערי ירושלם שהיו עוסקים בתורה וא"ר יהושע בן לוי מאי דכתיב ^{כא} שיר המעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית ה' נלך אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע שמעתי בני אדם שהיו אומרים מתי ימות זקן זה ויבא שלמה בנו ויבנה בית הבחירה ונעלה לרגל ושמחתי ^{כב} אמר לו הקב"ה ^{כג} כי טוב יום בחצריך מאלף טוב לי יום אחד שאתה עוסק בתורה לפני מאלף עולות שעתיך שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח: ומכוונות להם דרכים וכו': תניא ^{כד} ר' אליעזר בן יעקב אומר

אלו הן הגולין פרק שני מכות י.

שם זיין ויהורג שאם יציא כלי זיין ממקומו וירגשו זו: **וכלי מלודה**. אף כהם הורגין חיות: **מאי קרא**. דמתקנינן להו לרולחין דבר סלריכין לו: **לסלמיד שאינו הגון**. שלא יציאוהו עונותיו לידי הריגה צשוגג ויגלה דלמרי' לקמן (עמוד ב) שאינו מזוי אלא צרשעים: **לימונס צהללא תחלה**. שפתח הכתוב זו צערי מקלטת תחלה: **הורח שמש לרולחים**. להכין להם חיותם כגון הנך מילי דלעיל: **הורחם שמש לרולחים**. צהדלה זו ויפה עשית: **ללמד צהמם**. לדרוש צרכים: **שכל תבואה שלו**. צצקי במקרא צמשהו וצהלכות וצאגדות: **ורצנן ואיסימא רב מרי אמרי מי אוהב צהמון וגו' האוהב ס"ח**

לו **תבואה**. התורה מחזרת עליו ועל זרעו דלדאמרינן צעלמא (שנת דף ה) הא מלן דרחים רצנן הויין ליה צנין רצנן: **ויסבו רצנן עיניהו צרצא**. שהיה אוהב תלמידי חכמים **ציומר** והיו לו צנים מ"ח: **רב אשי אמר כו'**. צדרב אשי ^א גרסי' ללמוד צדרצינא גרסי' ללמד: **ללמוד צהמון**. עס מצרים רצים: **נואלו שרי לוונ נשאו שרי נוף**. אלמא הנואל נשא לחטוא: **ללמד צהמון**. מרצה תלמידים: **לו תבואה**. לפי שעל ידיהם ירבה הפלפול ונותן לנ לתוך קוסיותיהם: **צשעריד**. צשציל שעריך: **מאלף עולוס כו'**. מקרא כמזב אלף עולות יעלה שלמה וגו' (מלכים א' ב:)

מקלט

מים מושיבין אותן אלא במקום מים ואם אין שם מים מביאין להם מים ואין מושיבין אותן אלא במקום שווקים ואין מושיבין אותן אלא במקום אוכלוסין נתמעטו אוכלוסיהן מוסיפין עליהן נתמעטו דיוריהן מביאין להם כהנים ליום וישאלים ואין מוכרין בהן לא כלי זיין ולא כלי מצודה דברי רבי נחמיה וחכמים מתירין ^ב ושזין שאין פורסין בתוכן מצודות ואין מפשילין לתוכן חבלים כדי שלא תהא רגל גואל הדם מצויה שם א"ר יצחק מאי קרא ^ג וגם אל אחת מן הערים האל וחי עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא תנא יתלמיד שגלה מגלין רבו עמו שנאמר וחי עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא ^ד אמר ר' זעירא מכאן ה"שלא ישנה אדם ^ה לתלמיד שאינו הגון א"ר יוחנן יהרב שגלה מגלין וישיבתו עמו איני והא א"ר יוחנן מנין לדברי תורה שהן קולטין שנאמר ^ו את בצר במדבר וגו' [וכתיב בתריה]

^ווזאת התורה לא קשיא הא בעידנא דעסיק בה הא בעידנא דלא עסיק בה ואי בעית אימא מאי קולטין ממלאך המות ^ז כי הא דרב חסדא הוה יתיב וגרים בבי רב ולא הוה קא יכול שליחא [דמלאכא דמותא] למיקרב לגביה דלא הוה שתיק פומיה מגירסא סליק ויתיב אארזא דבי רב פקע ארזא ושתיק ויכול ליה א"ר תנחום בר חנילאי מפני מה זכה ראובן לימנות בהצלה תחלה מפני שהוא פתח בהצלה תחלה שנאמר ^ח וישמע ראובן ויציליהו מידם דרש רבי שמלאי מאי דכתיב ^ט אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה [שמש] אמר לו הקב"ה למשה הזרח שמש לרוצחים איכא דאמרי א"ל הזרחת שמש לרוצחים דרש רבי סימאי מאי דכתיב ^י אוהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב בהמון לא תבואה אוהב כסף לא ישבע כסף זה משה רבינו שהיה יודע וישאין שלש ערים שבעבר הירדן קולטות עד שלא נבחרו שלש בארץ כנען ואמר מצוה שבאה לידי אקיימנה ומי אוהב בהמון לא תבואה למי נאה ללמד בהמון מי שכל תבואה שלו והיינו ^{יא} דא"ר אלעזר מאי דכתיב ^{יב} מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו למי נאה (ללמד) [למלל] גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל תהלתו ורבנן ואיתימא רבה בר מרי אמר מי אוהב בהמון לו תבואה כל האוהב ^{יג} (למלמד) בהמון לו תבואה יהבו ביה רבנן עיניהו ברבא בריה דרבה (סימן) אשי ללמוד רבינא ללמד) רב אשי אמר כל האוהב ללמוד בהמון לו תבואה והיינו ^{יד} דא"ר יוסי בר' חנינא מאי דכתיב ^{טו} חרב אל הבדים וגואלו חרב על צוארי שונאיהם של ^{טז} ת"ח שיושבין ועוסקין בתורה בד בבד ולא עוד אלא שמתפשין כתיב הכא וגואלו וכתוב התם ^{יז} אשר נואלנו ולא עוד אלא שחוטאין שנאמר ואשר חטאנו ואיבעית אימא מהכא ^{יח} גואלו שרי צוען רבינא אמר כל האוהב ללמד בהמון לו תבואה והיינו דאמר ^{יט} רבי הרבה תורה למדתי מרבותי ומחבירי יותר מהם ומתלמידי יותר מכולן א"ר יהושע בן לוי מאי דכתיב ^כ עומדות היו רגלינו בשערך ירושלם מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה שערי ירושלם שהיו עוסקים בתורה וא"ר יהושע בן לוי מאי דכתיב ^{כא} שיר המעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית ה' נלך אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע שמעתי בני אדם שהיו אומרים מתי ימות זקן זה ויבא שלמה בנו ויבנה בית הבחירה ונעלה לרגל ושמחתי ^{כב} אמר לו הקב"ה ^{כג} כי טוב יום בחצריך מאלף טוב לי יום אחד שאתה עוסק בתורה לפני מאלף עולות שעתיך שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח: ומכוונות להם דרכים וכו': תניא ^{כד} ר' אליעזר בן יעקב אומר

א"ר אלעזר שהיו עוקבים להרוג נפשות. ובשכם נמי שכיחי רצחנים שנאמר דרך ירצחו שכתה. חבר כהנים שהיו מתחברים גדודים להרוג כתבורת כהנים על הגרנות בחילוק תרומה. ואסיק' אלו שש עיר מקלט קולטות לדעת ושלא לדעת והאי דכתיב ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר אינן קולטות אלא לדעת. חברון היתה עיר מלך ושלא לדעת והאי דכתיב ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר אינן קולטות אלא לדעת. חצור הגדולה של גואל ר' יוחנן מנין לדברי תורה שקולטין שנאמר את בצר במדבר וכתיב וזאת התורה. ופרקינן קולטין ממלאך המות בעדנא דעסק בה כדרכ חסדא דהוה גרים יתיב בבי רב ולא הוה יכול שליחא א' למיקרב גביה דלא הוה שתיק פומיה מנרסא. סליק יתיב ארזא דבי רב פקע ארזא ושתיק ויכול ליה: אוהב כסף לא ישבע כסף זה מרע"ה שהיה אוהב המצות ולא היה שבע מהן. ומי אוהב בהמון לא תבואה. למי נאה להלן (ג) בהמון מי שכל תבואה שלו והיינו דא"ר אלעזר מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו למי נאה למלל גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל תהלתו. (ד) יהבו ביה רבנן עיניהו ברבה בריה דרבא (ז) ירושלמי (סוף פירקין) ה' דברים היה הבית האחרון חסר מן הראשון. ואלו הן. אש. וארון. ואורים ותומים. ושמן המשחה. ורוח הקדש. אמר אבבי תיח' צריך לפרסם עצמו. היך בר נש דחכם חדא מכילא וואל לאחר ואינן מוקרין ליה דהוה חכם תרתי מכלי צריך למימר לון חדא מכילא אנא חכים: רב אשי אמר כל אוהב ללמוד בהמון (לא) גלון תבואה. כרבי יוסי בר חנינא דאמר חרב (על) גלון הברים וגואלו. חוב על צוארי תיח' שיושבין ועוסקין בתורה בד בבד ולא עוד כו'. רבינא אמר כל (האומר) (האובן) ללמד בהמון (לא) גלון תבואה. והיינו דאמר רבי הבהה תורה למדתי מרובתי ומחבירי יותר מן ומתלמידי יותר מכולן: עומדות היו רגלינו בשערך ירושלים שהיו מצוינים בהלכה. וכן אמר הקביה לדוד טוב לי יום שאתה מתעסק בתורה בחצריך מאלף

(ב) מלות דמלאכא דמותא ליתא בגמ' כד הדפוויי: (ג) להלן. כי הא גרסי' גי' הערך עקב אהוסה: (ג) אולי חסר כלן ופ' כמ"ש בגמ' ורצנן כו': (ד) כיה הניסאכ גיב כע"י:

י.

בג א מיי פ"ח מהל' רואח ה' ט והל' י סמג עשין עז: **מד ב ג** מיי שם הלכה ח הכל שם: **בוה ד** מיי שם פ"ז הל' א סמג עשין עז: **בוה ה** מיי פ"ד מהל' מ"ח הלכה א סמג עשין יב טו"ש"ע י"ד סימן רמו ס"ז: **בוז ו** מיי פ"ז מהל' רואח הלכה א סמג עשין עז: **ז** (מיי) שם פ"ח ה' ג

גליון הש"ס

גמ' כי הא דרב חסדא. עיין שכת דף ל ע"ב: רש"י ד"ח רב אשי וכו' גרסי' ללמוד. ר"ח למתן להנה הקדים ראשון דבני רב אשי לדצינא הא רבינא קשיט מויה לזה כתב רש"י דלדני רב אשי ללמוד ודצינא ללמד משה' נקט כמדד ללמוד ואח"כ ללמד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר אב"י הלל. (ב) פירוש הני שש: (ג) רש"י ד"ה נואלו שרי לוונ נשאו. י"ב נשאו פרש"י נטעו:

מוסף רש"י

והחברין עיר מקלט הוא. כדמכסי ציושע (כא) ולבני אהרן כההסים נתנו את עיר מקלטם הנהו את חצרון ואת מגרשיה (ושב"ם) ב"ב (קכב). פרוודהא. כפרים וזרות שצניז להטיר חוה' למגרס (שם). ערים הללו. הימננס ללוים (שד"ח כג). לא טירין קטנים. לפי שכן ערי מקלט וציען שהם שם יישבו לנית מטס לרולחים (שם). וכל כרכים גדולים. לפי שמתקנצין שם מכל מקומות למסורה ומהם רגל גואל הדם מלויה שם ויארצו את הכוונ' ויהרצנו (שם). עיירות חלל חומה בינוניות. כלל חומה (שם). אוהב כסף לא ישבע כסף. אוהב מזנות לא יצנע מסין (קהלת ח ט). מי שיכול להשמיע כל תהילתו. ופין מי שיכול לספר את כולו לפיכך אין נראה לספר מדעתו אלא את שחקנו חכמים (תנ"יה יח). אשר נואלנו. מפרסם דליפטשנא (תשנית א). שחוטאין. דכתיב טאלטו גבי מוטאנו (שם). כי טוב יום בחצריך. כלומר ככר אמתת לפני טוב יום שאתה עומד בתלרי ועוסק במורה מאלף עולות שעתיד נקח שלמה להעלות דכתיבי (מ"ב א' א) אלף עולות יעלה שלמה וגו' (שבת ז.ל).

רבינו חננאל

שנאמר גלעד קרית פועלי און עקובה מדרם.

פרצונו שכתה. חבר כהנים שהיו מתחברים גדודים להרוג כתבורת כהנים על הגרנות בחילוק תרומה. ואסיק' אלו שש עיר מקלט קולטות לדעת ושלא לדעת והאי דכתיב ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר אינן קולטות אלא לדעת. חברון היתה עיר מלך ושלא לדעת והאי דכתיב ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר אינן קולטות אלא לדעת. חצור הגדולה של גואל ר' יוחנן מנין לדברי תורה שקולטין שנאמר את בצר במדבר וכתיב וזאת התורה. ופרקינן קולטין ממלאך המות בעדנא דעסק בה כדרכ חסדא דהוה גרים יתיב בבי רב ולא הוה יכול שליחא א' למיקרב גביה דלא הוה שתיק פומיה מנרסא. סליק יתיב ארזא דבי רב פקע ארזא ושתיק ויכול ליה: אוהב כסף לא ישבע כסף זה מרע"ה שהיה אוהב המצות ולא היה שבע מהן. ומי אוהב בהמון לא תבואה. למי נאה להלן (ג) בהמון מי שכל תבואה שלו והיינו דא"ר אלעזר מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו למי נאה למלל גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל תהלתו. (ד) יהבו ביה רבנן עיניהו ברבה בריה דרבא (ז) ירושלמי (סוף פירקין) ה' דברים היה הבית האחרון חסר מן הראשון. ואלו הן. אש. וארון. ואורים ותומים. ושמן המשחה. ורוח הקדש. אמר אבבי תיח' צריך לפרסם עצמו. היך בר נש דחכם חדא מכילא וואל לאחר ואינן מוקרין ליה דהוה חכם תרתי מכלי צריך למימר לון חדא מכילא אנא חכים: רב אשי אמר כל אוהב ללמוד בהמון (לא) גלון תבואה. כרבי יוסי בר חנינא דאמר חרב (על) גלון הברים וגואלו. חוב על צוארי תיח' שיושבין ועוסקין בתורה בד בבד ולא עוד כו'. רבינא אמר כל (האומר) (האובן) ללמד בהמון (לא) גלון תבואה. והיינו דאמר רבי הבהה תורה למדתי מרובתי ומחבירי יותר מן ומתלמידי יותר מכולן: עומדות היו רגלינו בשערך ירושלים שהיו מצוינים בהלכה. וכן אמר הקביה לדוד טוב לי יום שאתה מתעסק בתורה בחצריך מאלף